SAEIMAS AIZSARDZĪBAS, IEKŠLIETU UN KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS KOMISIJAS SĒDES PROTOKOLS Nr. 141.1.9/6-71-14/26
2026. gada 27. oktobrī plkst.10:00
Rīgā, Jēkaba ielā 16, komisijas sēžu zālē

Sēdē piedalās:
komisijas deputāti:
Raimonds Bergmanis
Jānis Dinevičs
Jānis Skrastiņš
Ainars Latkovskis
Igors Rajevs
Uģis Rotbergs
Andris Sprūds
Edvīns Šnore

uzaicinātās personas:
- Iekšlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks, Juridiska departamenta direktors - **Vilnis Vītoliņš**
- Ārlietu ministrija:
    - Konsulārā departamenta direktore **Edīte Medne**
    - Konsulārā departamenta Šengenas nodaļas vadītāja vietniece **Zane Vilde**
- Valsts robežsardzes Atgriešanas un patvēruma lietu nodaļas priekšnieka pienākumu izpildītājs majors **Viktors Tarakanovs** (Izņemot 1521/Lp14)
- Izglītības un zinātnes ministrija:
    - parlamentārā sekretāre **Ieva Siliņa**
    - valsts sekretāra vietniece augstākās izglītības, zinātnes un valsts valodas politikas jautājumos **Lana Frančeska Dreimane**
    - Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktore **Liene Levada**
    - Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktora vietniece izglītības jomā **Irēna Komarova**
- Ekonomikas ministrijas pārstāvis **Jānis Salmiņš**
- Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Migrācijas nodaļas vadītāja **Ilze Briede**
- Latvijas Koledžu asociācija:
    - valdes priekšsēdētāja **Rūta Gintaute-Marihina**
    - valdes locekle **Intra Lūce**
- Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvis **Krišs Zvirbulis**
- Latvijas Darba devēju konfederācijas Ģenerāldirektors **Kaspars Gorkšs**

citas personas:
Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas vecākā konsultante I.Neidere, konsultanti: E.Kalniņa, B. Peizuma, M. Veinalds, S. Kaire

Sēdi vada: komisijas priekšsēdētājs R.Bergmanis
Sēdi protokolē: S. Kaire
Sēdes veids: atklāta

V. Vītoliņš norāda, ka Iekšlietu ministrijai nav iebildumu pret šādu politisku izvēli, vienlaikus uzsver, ka jautājums jau nesen plaši apspriests iepriekšējā Imigrācijas likuma grozījumu izstrādes kontekstā.
R. Bergmanis vērš uzmanību uz iepriekš notikušo darbu pie regulējuma izstrādes, kura rezultātā tika panākts kompromiss par ieguldījumu veikšanu valsts pārraudzītā fondā, ieviešot pastiprinātus kontroles un drošības mehānismus. Norāda, ka lēmums par šādu uzturēšanās atļauju saglabāšanu vai atcelšanu ir politiskās izšķiršanās jautājums.
R. Bergmanis aicina Komisijas deputātus paust viedokli balsojot.
Balsojuma rezultāts:
Par: A. Sprūds, E. Šnore, U. Rotbergs.
Pret: Nav.
Atturas: J. Dinevičs, R. Bergmanis, J. Skrastiņš, I. Rajevs, A. Latkovskis.
Komisijas lēmums: Komisija likumprojektu neatbalsta.

4. Grozījumi Imigrācijas likumā (1536/Lp14) 1. lasījumam:
E. Šnore skaidro iesniegtā likumprojekta mērķi, kas ir pilnveidot ārvalstu studentu uzņemšanas regulējumu un stiprināt kontroli pār izglītības iestāžu darbību trešo valstu studentu piesaistē. Likumprojekts paredz ierobežot termiņuzturēšanās atļauju piešķiršanu studijām īsā cikla profesionālās augstākās izglītības programmās, pastiprināt prasības izglītības iestādēm un ieviest administratīvo atbildību par noteiktu pienākumu nepildīšanu. Norāda, ka daļa augstskolu un koledžu izmanto ārvalstu studentu piesaisti galvenokārt ekonomisku apsvērumu dēļ, nevis izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Uzsver nepieciešamību novērst iespējamu imigrācijas sistēmas izmantošanu neatbilstošiem mērķiem.
R. Bergmanis dod vārdu Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvjiem.
I. Siliņa informē, ka likumprojekts paredz vairākus pasākumus trešo valstu pilsoņu studiju procesa pilnveidošanai. Norāda uz ieceri pārskatīt īsā cikla studiju programmu izmantošanu trešo valstu studentu uzņemšanai, vienlaikus veicinot ārvalstu studentu iesaisti pilna apjoma studiju programmās, tostarp bakalaura, maģistra un doktorantūras līmenī. Vienlaikus uzsver nepieciešamību stiprināt uzaicinošo institūciju atbildību par studijām uzaicinātajiem ārvalstniekiem. Norāda, ka lielākā daļa augstākās izglītības iestāžu savus pienākumus veic atbildīgi, tomēr ir svarīgi nodrošināt vienotus principus un skaidru atbildības regulējumu visām izglītības iestādēm. Vienlaikus vērš uzmanību uz nepieciešamību precizēt termiņus, kādos ārvalstu studenti ierodas Latvijā un uzsāk studijas, lai studiju process būtu ciešāk saistīts ar faktisko studiju norisi un mazinātu iespējas uzturēties valstī bez aktīvas iesaistes studijās.
L. Levada informē, ka Novikontas jūrniecības koledžā 2025. gadā studēja 417 studējošie, no kuriem 96 bija ārvalstu studenti, veidojot aptuveni ceturto daļu no kopējā studējošo skaita. Norāda, ka lielākā ārvalstu studentu grupa bija Indijas pilsoņi (57), kam sekoja Krievijas pilsoņi (11) un Gruzijas pilsoņi (7). Vērš uzmanību uz jautājumu par īsā cikla augstākās izglītības programmu atpazīstamību un pielīdzināšanu starptautiskā mērogā. Norāda, ka vairākās valstīs šāda līmeņa izglītībai nav tieša ekvivalenta, līdz ar to rodas jautājumi par šajās programmās iegūtās kvalifikācijas turpmāku izmantošanu gan studiju turpināšanai citās Eiropas valstīs, gan atgriežoties izcelsmes valstī. Īpaši akcentē Indijas piemēru, kur augstākās izglītības sistēmā pārsvarā pastāv bakalaura, maģistra un specifiskas profesionālās izglītības programmas, bet nav analoga īsā cikla augstākajai izglītībai. Norāda, ka ir svarīgi izvērtēt, kādi ir ārvalstu studentu motīvi izvēlēties studijas Latvijas koledžās un kādas ir viņu iespējas iegūto kvalifikāciju izmantot turpmākajā izglītībā vai profesionālajā darbībā. Uzsver, ka piedāvātie grozījumi ir vērsti uz studiju kvalitātes, migrācijas uzraudzības un sistēmas caurskatāmības stiprināšanu.
I. Lūce norāda, ka koledžas īsteno īsā cikla augstākās izglītības studiju programmas, kas saskaņā ar Augstskolu likumu un Eiropas augstākās izglītības sistēmu ir pilntiesīga augstākās izglītības daļa. Uzsver, ka no aptuveni 9000 trešo valstu pilsoņiem, kuri studē Latvijas augstākās izglītības iestādēs, tikai 1,3 % studē koledžās, savukārt pārējie studē augstskolās un universitātēs. Pauž šaubas, vai koledžas var tikt uzskatītas par galveno risku ārvalstu studentu piesaistes kontekstā,

%. Tas liecina, ka vēstniecībām ir jāiegulda ievērojami resursi tādu pieteikumu apstrādē, kuri neatbilst prasībām. Uzsver nepieciešamību kopīgi uzlabot ārvalstu studentu un darba ņēmēju atlases kvalitāti vēl pirms dokumentu iesniegšanas vēstniecībās, lai pārstāvniecības saņemtu jau iepriekš pārbaudītus un informētus pretendentus. Norāda, ka atbildība par to jāuzņemas gan augstskolām, gan darba devējiem, kā arī nepieciešama ciešāka sadarbība ar Iekšlietu ministriju. Vienlaikus uzsver, ka dažādu termiņu noteikšana vīzu izsniegšanas procesā neatrisinās galveno problēmu, kamēr netiks mazināta noslodze tajā procesa posmā, kurā vēstniecības veic sākotnējo pretendentu izvērtēšanu.

R. Ķipurs aicina komisiju atbalstīt likumprojekta turpmāku virzīšanu uz nākamo lasījumu, uzsverot tā nozīmi Latvijas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā gan īstermiņā, gan ilgtermiņā. Norāda, ka līdzšinējās diskusijās izskanējuši būtiski argumenti gan par izglītības eksporta attīstību, gan par studiju kvalitātes saglabāšanu. Uzsver, ka jautājums skatāms plašākā kontekstā, aptverot ne tikai augstskolas, bet arī koledžas un citus izglītības sistēmas līmeņus. Norāda, ka migrācijas procesi turpināsies un nākotnē varētu būt nepieciešams pilnveidot arī profesionālās izglītības iestāžu regulējumu, ņemot vērā iespējamo nepilngadīgu ārvalstu jauniešu pieaugumu izglītības sistēmā. Uzsver nepieciešamību turpināt likumprojekta pilnveidošanu, ņemot vērā līdzšinējo pieredzi un identificētās problēmas. Norāda, ka institūcijām, kas veic ārvalstīs iegūto izglītības dokumentu atzīšanu un pielīdzināšanu, praksē nākas saskarties ar būtiskiem izaicinājumiem. Aicina atbalstīt likumprojekta virzību, uzsverot, ka tas ir ilgtermiņa jautājums, kas būtiski ietekmēs Latvijas izglītības sistēmas attīstību nākotnē.

I.Briede norāda, ka viņas rīcībā šobrīd nav precīzu datu par to, cik ārvalstu studenti studiju laikā maina uzturēšanās mērķi vai pēc studiju pabeigšanas paliek Latvijā. Vienlaikus atzīmē, ka daļa absolventu valstī turpina uzturēties likumīgu iemeslu dēļ, visbiežāk dibinot ģimeni vai uzsākot darba attiecības. Vienlaikus skaidro, ka uzturēšanās atļaujas pagarināšana vai jaunas uzturēšanās atļaujas izsniegšana tiek atteikta gadījumos, kad persona neatbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem. Norāda, ka nelielai daļai studentu uzturēšanās atļauja netiek piešķirta arī tādēļ, ka viņi studiju laikā atkārtoti maina augstskolu. Pārvalde pieļauj vienu augstskolas maiņu, savukārt atkārtota maiņa var būt pamats atteikumam izsniegt uzturēšanās atļauju. Vienlaikus uzsver, ka nav pamata uzskatīt, ka Latvijā uzturas liels skaits ārvalstu studentu, kuri pēc studiju pabeigšanas nav sakārtojuši savu tiesisko statusu. Norāda, ka kompetentās iestādes uzrauga, vai personas pēc studiju beigām izceļo no valsts vai arī tām ir cits likumīgs pamats turpmākai uzturēšanās Latvijā.

R. Bergmanis dod vārdu Ekonomikas ministrijas pārstāvjiem.

J. Salmiņš norāda, ka Ekonomikas ministrijas interesēs ir veicināt tādu ārvalstu studentu piesaisti, kuri pēc studiju pabeigšanas varētu papildināt Latvijas darba tirgu nozarēs, kurās vērojams darbaspēka trūkums. Vienlaikus norāda uz nepieciešamību lēmumu pieņemšanā balstīties datos, īpaši attiecībā uz konstatēto pārkāpumu skaitu un to radīto problēmu faktisko apmēru. Atzīst, ka imigrācijas regulējuma kontekstā ir saprotama vēlme nodrošināt stingrāku kontroli, tomēr uzsvēra, ka pirms turpmāku izmaiņu ieviešanas būtu nepieciešams skaidrs izvērtējums par problēmas mērogu un uz pierādījumiem balstīta pieeja. Tādēļ Ekonomikas ministrijas nostāja attiecībā uz likumprojektu šobrīd vērtējama kā neitrāla, uzsverot nepieciešamību pieņemt datos balstītus lēmumus.

I. Rajevs norāda, ka koledžas ir daļa no augstākās izglītības sistēmas, tādēļ nebūtu pamatoti tās izslēgt no regulējuma tikai atšķirīgā nosaukuma vai īsāka studiju cikla dēļ. Vienlaikus uzsver nepieciešamību līdz otrajam lasījumam precizēt jautājumus, kas saistīti ar koledžām, īpaši Jūras koledžu. Attiecībā uz sankciju regulējumu norāda, ka atbalsta stingru pieeju, tomēr uzsver nepieciešamību līdz otrajam lasījumam sniegt skaidru pamatojumu paredzēto sodu apmēram, tostarp skaidrojot, kādēļ izvēlēts tieši konkrētais sankciju līmenis. Vienlaikus atzīst par būtisku Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu piedāvātajam risinājumam, uzsverot, ka ministrijas vērtējums par izglītības kvalitāti un saturu apliecina izvēlētā virziena pamatotību. Savukārt Iekšlietu ministrijas identificētos tehniska rakstura jautājumus, pēc viņa domām, iespējams

ka šāda prakse attiecas ne tikai uz koledžām, bet arī uz augstskolām un universitātēm. Pauž Latvijas Koledžu asociācijas viedokli, ka pirms būtisku ierobežojumu noteikšanas koledžām nepieciešams pilnvērtīgi izvērtēt riskus, statistikas datus un faktisko situāciju, jo pretējā gadījumā šāds regulējums varētu nebūt pietiekami pamatots.
U. Rotbergs norāda, ka, ņemot vērā gaidāmās izmaiņas komisijas sastāvā, būtu lietderīgi turpināt darbu pie likumprojekta pilnveidošanas, lai jaunais komisijas sastāvs varētu izvērtēt pēc iespējas kvalitatīvāk sagatavotu risinājumu. Aicina izmantot laiku priekšlikuma tālākai precizēšanai un pilnveidošanai. Rosina pie attiecīgā jautājuma atgriezties pēc komisijas sastāva maiņas, kad būs iespējams turpināt diskusiju par pilnveidotu regulējumu.
E. Šnore norāda, ka izskanējušie iebildumi galvenokārt ir konceptuāli un atsevišķos gadījumos arī tehniska rakstura. Pauž viedokli, ka tehniskās nepilnības būtu iespējams precizēt likumprojekta izskatīšanas gaitā uz otro vai trešo lasījumu, savukārt pašreizējā stadijā būtiskāk ir nodrošināt likumprojekta tālāku virzību. Uzsver, ka līdzīgi iebildumi un diskusijas, visticamāk, saglabātos arī pēc atsevišķu tehnisku grozījumu veikšanas, tādēļ tas nevarētu būt pietiekams pamats likumprojekta tālākās virzības apturēšanai. Aicina likumprojektu virzīt uz otro lasījumu, vienlaikus saglabājot iespēju iesniegt un izvērtēt nepieciešamos precizējumus. Norāda, ka gan Iekšlietu ministrija, gan Juridiskā komisija jau iepriekš ir uzsvērušas nepieciešamību pilnveidot regulējumu likumprojekta turpmākās izskatīšanas gaitā, un pauda pārliecību, ka darbs pie kvalitatīva risinājuma tiks veikts arī turpmāk.

R. Bergmanis aicina komisijas deputātus paust viedokli balsojot.
Balsojuma rezultāts:

Par: Sprūds, Šnore
Pret: Nav
Atturas: J. Dinevičs, R. Bergmanis, J.Skrastiņš, I. Rajevs, A.Latkovskis, U.Rotbergs
Komisijas lēmums: Komisija likumprojektu neatbalsta.

R. Bergmanis pateicas sēdes dalībniekiem par produktīvo darbu un sēdi slēdz.

Sēde pabeigta plkst.10.55.

Komisijas priekšsēdētājs R. Bergmanis

Komisijas sekretārs J. Skrastiņš

Protokolēja S. Kaire